

De Vlaamsche Meesters in de Ermitage.

ook nog allegorische stukken zooals *de Natuur versierd door de Gratiën* te Glasgow.

Onder Rubens' invloed ondergaat Breughels trant eene gewichtige wijziging. Beide schilders geven elkander wat toe om hun werk in samenstemming te brengen met dat van hun kunstmakker; Rubens maakte zijne figuurtjes glanzender van tint, vaster van vleesch, emailachtiger in de verf en verzorgde ze in de minste bijzonderheden; Breughel wijzigde zijn manier en neemt een gesmijdderen trant aan; hij lukt er wel niet volkomen in om zijn stap naar dien van den heldenschilder te regelen; hij blijft nog altijd de fijne penseeler; maar de vermalsching en versmelting zijner tonen blijkt toch duidelijk.

Breughel was nog vóór Rubens aangenomen als gewone schilder der Aartshertogen Albertus en Isabella en ook voor hen maakte hij in de twintig laatste jaren zijns levens een menigte stukken, gewoonlijk van grooter belang dan die, welke hij naar Milaan zond. Met de verzameling van de Aartshertogen zijn deze zijne werken naar Madrid verhuisd; daar vindt men ze nog in het Museum ten getale van drie en vijftig: de *Vijf Zinnen*, van 1617, zeven stuks van de *Vier Elementen*, de *Overvloed*, driemaal *het Aardsch paradijs*, de *Arke van Noë*, de *H. Hubertus*, twee *Madonna's* omringd door een bloemenkrans met figuren van Rubens, de *Prediking van Joannes Baptista*, *Orfeus*, *Nymfen die een bloemenfestoen dragen* met figuren van Hendrik van Balen, vijf *Bloemenkransen* rond tafereeltjes van andere meesters, zes andere bloemenstukken, een tiental landschappen, zeven stukken verbeeldende feesten en optochten, onder welke verscheiden zijn, waarin de aartshertogen met hun gevolg, hun paleizen en kasteelen voorkomen en eindelijk een paar zeegezichten. Verscheiden dier stukken zijn van ongemeen groote afmetingen: zoo *het Gesicht en de Reuk* op een doek van 1,75 M. hoog en 2,63 M. breed en *het Gehoor*, de *Smaak en het Gevoel* op een tegenhanger van nagenoeg gelijke grootte. In dergelijke stukken beeldde hij een overvloed van kunstvoorwerpen en rareiteiten af, toehoorende aan de verzameling der Aartshertogen. In de voorstelling van feesten gaf hij tooneelen uit het volksleven, markten,

boerenbruiloften en rijke banketten te zien.

Nog andere voorname liefhebbers waren verzet op de stukken van onzen Breughel; zijn zoon verzekert, dat de koning van Polen al de werken zijns vaders zocht. Geen wonder dat hij een welstellend man werd en zich de weelde veroorloven kon een weidsch huis in een der voornaamste straten te bewonen en in fluweel en zijde gekleed te gaan. Zijn uiteinde was droevig: hij stierf den 13^{en} Januari 1625 aan een haastige en besmettelijke ziekte en binnen de twintig dagen volgden hem drie zijner zonen in het graf.

Zijne schilderijen werden in zijn leven en bleven na zijn dood hooggeschat: men vindt ze in alle openbare en in vele bijzondere verzamelingen. De Ermitage bezit er negen van. In alle neemt het landschap de grootste plaats in. Het stuk, waarvan de afbeelding hierbij gaat, is het merkwaardigste. Het is gedagteekend van 1607 en werd dus geschilderd in een tijd toen Rubens' invloed zich nog niet had laten voelen op des schilders trant. De achtergrond vertoont over het aanzienlijkste deel van het stuk een bosch van zware, knoestige eiken, links in bruingroenen en te midden in donkerderen toon; meer naar achter wordt het loof lichter groen, het verre verschiet wordt ingenomen door een blauwen wegschemerenden heuvel. De lucht is in lichte helderheid, met witte wolken bezaaid. Op den voorgrond bemerkt men een boerin, die neergezeten is en haar kind zoogt, zij draagt een blauw kleed en een witten hals- en hoofddoek; nevens haar staan korven en een handzaag, een bijzonderheid, die heeft laten denken aan een *Vlucht in Egypte*, ofschoon de H. Jozef nergens te zien zij. Een vrouwtje komt appelen te koop bieden aan de moeder. Vele andere figuurtjes ontdekt men in het bosch: houthakkers verrichten hun werk, een boer drijft een os en een ezel naar de beek, die rechts vloeit. Verscheiden dieren zijn door het landschap verspreid, een hond, een kat, een eekhoorn, een reiger aan den waterkant en vogelen in de lucht. Het tamelijk groote stuk (52 op 92 centimeters) is in al zijn deelen met de uiterste zorg bewerkt, het herinnert duidelijk aan de landschappen van Paul Bril, maar het is vaster en breder van penseeling